

АНОТАЦІЯ

Харченко А. В. Синтез стилів у практиці сучасної моди: тенденції, художні прийоми. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 022 «Дизайн» (галузь знань 02 Культура і мистецтво). – Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, 2021.

Дисертаційну роботу присвячено дослідженню художніх прийомів і тенденцій стильового синтезу у створенні жіночого образу. Синтез стилів, стильових напрямів як метод у створенні нового модного образу розвивався в дизайні ще у ХХ ст. на тлі постмодерністською світогляду. В останнє десятиліття продовжується вплив естетики постмодернізму на дизайн одягу: тренди різних періодів, вулична мода, елементи етно-стилів, риси субкультур, естетика провідних стилів моди, перероблені речі і моделі відомих брендів, одяг «швидкої моди», відбитки суспільних подій і прояви кризи – змішуються не лише серед образів людей загалом, а й у вигляді поєднання двох-трьох напрямів в одному окремому образі.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному вивченні та запровадженні художньо-образних прийомів стильового синтезу у практику створення сучасних жіночих образів.

У представленій до захисту праці *вперше*: проведено комплексне дослідження актуальних поєднань в одному образі двох і більше стилів на прикладах моделей жіночого одягу, представлених на українському ринку дизайнерами, торговельними локаціями, друкованими fashion-виданнями; обґрунтовано поняття «синтез стилів» як перспективний метод у формуванні сучасного жіночого образу; розроблено і обґрунтовано алгоритм створення жіночого образу на основі синтезу стилів; виконано авторську розробку актуальних жіночих образів на основі синтезу стилів для молодіжної, середньої, старшої вікових категорій;

удосконалено: класифікацію стилів сучасної моди; підходи щодо визначення способів відображення індивідуальності в модному образі; вікову періодизацію у жіночій моді відповідно до сучасних реалій;

набули подальшого розвитку: теоретико-методологічні основи процесу стилеутворення в дизайні одягу; методи і прийоми створення зачіски і макіяжу; форми презентації етапів створення модного образу.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у виявленні перспективних прийомів стильового синтезу при створенні сучасного жіночого образу та доповненні недостатньо вивчених областей в теорії і практиці дизайну; в актуалізації уваги на взаємозв'язку естетичних і психологічних факторів у розробці індивідуального стилю для жінок різних вікових груп; застосуванні прийомів синтезу стилів в авторській розробці індивідуальних образів різного призначення для жінок досліджуваних вікових категорій.

Результати дослідження можуть бути використані у якості практичних рекомендацій з проектування костюма та з формування модного образу на основі стильового синтезу у практичній діяльності стилістів, дизайнерів одягу, у викладацькій практиці за спеціальністю «Дизайн».

Джерельну базу дослідження склали зразки жіночого одягу, створені на основі синтезу стилів, представлені в колекціях сучасних дизайнерів, у fashion-виданнях і хроніках тижнів моди, а також спадщина провідних дослідників і практиків іміджу і стилю. Проведено аналіз та досліджено закономірності прояву актуальних поєднань в одному образі двох і більше стилів в українській моді початку XXI століття. З метою виявлення основних напрямів синтезу стилів використано актуальні моделі жіночого одягу, представлені на українському ринку дизайнерами Nadya Dzyak, Ksenia Schnaider, українськими брендами RITO, Jul через ресурс Ukrainian Fashion Week, власні ресурси та інтернет-магазини; виданнями TRserial та ELLE та ін. Вибірковим методом сформовано візуальний ряд, що дозволило вивчити варіантність стильових сполучень, виявити прийоми стильового синтезу.

Встановлено, що синтез стилів може здійснюватися або шляхом трансформаційних змін всередині однієї форми, або за рахунок компонування окремих видів одягу в комплект із залученням аксесуарів і прикрас. Наголошено на взаємозв'язку індивідуальності споживача з його стильовими уподобаннями.

Теоретико-методологічним підґрунтям є наукові праці з мистецтвознавства, соціології, психології, дизайну. Наведено аналіз та виявлено особливості поняття «стиль» в мистецтві і дизайні; проаналізовано поняття «стилеутворення», «мікростиль», «стилізація», «стильова структура» у контексті дизайну одягу, виявлено специфічні риси основних стилів у моді та похідних, які утворюються в результаті синтезу різних напрямів.

З'ясовано, що методи поєднання в одному образі одного або кількох стилів науковці і практики формулюють по-різному, залежно від проектної специфіки: синтез, змішування, дифузія, полістилізм, еkleктика, міксування, інтерпретація, стильове моделювання. Спираючись на підходи вчених і практиків, що досліджували категорію «стиль» та принципи поєднання стилів (В. Власов, С. Безклубенко, Л. Дихнич, О. Костюченко, Р. Михайлова, О. Шандренко, М. Колосніченко, К. Пашкевич, Т. Ніколаєва, О. Лагода, Т. Кротова, Т. Козлова, О. Іл'ічова, та ін.), синтез стилів у створенні цілісного образу визначено як метод поєднання різностильових проявів (формотворчих, конструктивних, композиційних, колористичних, фактурних, оздоблювальних), обумовлених багатofакторним впливом соціокультурного середовища, у цілісну художньо-образну систему. Під цілісною стильовою художньою системою модного образу ми розуміємо костюм, аксесуари, доповнення, зачіску, макіяж, взуття у співвідношенні з кольоротипом, типом обличчя і фігури, індивідуальними характеристиками людини. Мікростиль – це розгалуження стабільних (базових) стилів костюма на окремі напрями, що відображають короточасні захоплення певних груп споживачів (О. Косарева).

На основі проведеного теоретичного та емпіричного дослідження розроблено класифікацію актуальних стильових напрямів моди, яка налічує 9 груп – базові стилі, мікростилі, авторські стилі, стилі субкультур, стилі/течії спільні для мистецтва і моди, стилі/течії спільні для дизайну і моди, окремі напрями в моді, історичні стилі/історизм, глобальні тенденції. Досліджено і обґрунтовано відповідність різних стильових напрямів образам різного призначення: неформального, ділового, вечірнього, повсякденного, ошатного, для відвідування заходів різного спрямування, для подорожей і відпочинку, весільного.

Проаналізовано теорії і практичні концепції художників, стилістів і візажистів ХХ ст., які є підґрунтям для сучасних дизайнерів стилю щодо розкриття індивідуальності та цілісного перетворення всіх складових образу: теорія кольоротипів (Й. Іттен), принципи кольорової гармонії в макіяжі (М. Фактор), підходи щодо індивідуальної ідентифікації кольору (С. Кейджил); теорія типажів зовнішності (Д. Кіббі), рекомендації щодо визначення типажу і поради для його гардеробної адаптації (Д. Ларсон), принципи поєднання зачіски із зовнішніми даними (В. Сассун). З'ясовано підходи і тенденції у створенні сучасних стильових рішень провідних українських стилістів В. Дюденка, А. Крупчинського, К. Малярчук, І. Оболенської, Є. Калкатова, І. Браїлко, О. Слонь, Ю. Пеліпас, М. Мурадової, Л. Попової.

Визначено вікові межі молодіжної, середньої та старшої вікової категорії жінок за існуючими періодизаціями. Проаналізовані підходи науковців до вікової періодизації дозволили виявити найбільш прийнятний для останніх досліджень розподіл, що використовується для проектування одягу: одяг для дорослих за віковою ознакою поділяють з урахуванням трьох вікових груп: молодшої (18 – 29 років), середньої (30 – 44 роки) та старшої (від 45 років і старше). Обґрунтовано прийоми синтезу стилів у проектуванні образів досліджуваних вікових категорії за різним призначенням.

Обґрунтовано і практично реалізовано послідовний алгоритм створення індивідуального стилю (костюм, зачіска, макіяж, доповнення, взуття) на основі методу синтезу стилів з урахуванням вікових особливостей та призначення. У практичній реалізації витримана позиція про те, що індивідуальний стиль має прямий взаємозв'язок із внутрішньою сутністю людини, її «внутрішнім Я». Виділено 7 етапів створення індивідуального образу на основі синтезу стилів: 1) аналіз потреб жінки, які мають задовольнятися за допомогою образно-функціонального вирішення (професійна сфера і кар'єра, родинне коло, навчання та розвиток, подорожі та відпочинок); 2) визначення призначення образу (неформальний образ, діловий, повсякденний, ошатний, вечірній, для відпочинку і подорожей, для відвідування заходів різного спрямування); 3) з'ясування стильових уподобань споживача, визначення стильового рішення відповідно до призначення образу і потреб; 4) аналіз зовнішніх параметрів (тип обличчя, волосся, фігури); 5) визначення форм, силуетів, фактур, кольорових поєднань, декоративного оздоблення; встановлення відповідності індивідуальних параметрів визначеному стильовому рішенню; 6) ескізна проробка цілого образу, розробка технологічної карти зачіски; візуалізація образно-стильової структури образу за допомогою мудборду; 7) реалізація ескізного задуму: підбір і компонування, виготовлення елементів одягу, взуття, доповнень; виконання зачіски, макіяжу.

Практична частина дослідження представлена авторською розробкою та фотофіксацією індивідуальних стильових рішень жіночих образів трьох вікових груп. Опрацьовано образи різного призначення відповідно до потреб, стильових уподобань, вікових характеристик.

З'ясовано, що на сьогоднішній день молодь є однією з найбільш привабливих цільових аудиторій для стилістів і дизайнерів одягу, оскільки в структурі суспільства люди у віці 18 – 29 років є найбільш активними споживачами товарів і послуг у fashion-індустрії. Серед основних психологічних і вікових характеристик молодіжної вікової групи виділено

наступні: надання переваги брендовим товарам; високий рівень інформованості щодо трендів у дизайні костюма, взуття, зачіски, косметики тощо; готовність до експериментів зі стилем в одязі, зачісці, до кардинальних змін зовнішності; бажання випробовувати нові товарні категорії та нові торговельні марки.

Виявлено основні особливості моди для жінок середньої вікової категорії та їх прояв у різних стильових напрямках, з'ясовано основні фактори, що впливають на тенденції та вибір стилів жінками віком 30 – 44 років: прагнення задовольнити потреби у всіх сферах (професійна сфера і кар'єра, потреби у святковому і вечірньому одязі, для подорожей і відпочинку); переважання естетичних та емоційних аспектів у визначенні цінності товару; співвідношення індивідуального стилю з важливістю подій, доповненнями символічними елементами; перевага виробів престижних марок з виразними аксесуарами.

Обґрунтовано необхідність розробки індивідуального стилю для жінок старшої вікової групи від 45 років з урахуванням естетичних і психологічних орієнтирів; акцентовано увагу на взаємозв'язку естетичних і психологічних факторів зі створенням індивідуального стилю для жінок старшої вікової групи, які активно працюють. Серед факторів, що впливають на зміни стилю старшої жіночої вікової категорії, виділено такі: наявність суттєвих професійних досягнень і досвіду; перебування у полі уваги своїх молодих колег або цільової аудиторії; активізація презентаційної функції стилю, використання високоякісних матеріалів, доповнень і аксесуарів; вікові зміни у фігурі, структурі шкіри, волосся тощо; необхідність корегування силуетів, довжин, кольорових поєднань; психологічне переосмислення етапів життя та своєї подальшої ролі і можливостей; гардероб і складові стилю мають сприяти новому усвідомленню себе не лише як суб'єкта суспільних процесів, але й як активного споживача моди.

Аналіз перспективних прийомів стильового синтезу в сучасному жіночому костюмі та результати практичного впровадження доповнюють недостатньо вивчені області в теорії і практиці дизайну.

Ключові слова: синтез стилів, жіночий модний образ, дизайн одягу, тенденції, прийоми дизайну, індивідуальний стиль, вікові групи.

ABSTRACT

Kharchenko A.V. Synthesis of styles in the practice of modern fashion: trends, artistic techniques. – Qualifying scientific work as a manuscript.

The dissertation for the scientific degree of Doctor of Philosophy, specialty 022 «Design» (02 Culture and Art). – Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, 2021.

The dissertation work is devoted to the study of artistic techniques and trends in stylistic synthesis in the creation of a female image. The synthesis of styles, style directions as a method in creating new fashionable image, developed in design back in the XX century following a postmodern worldview. In the last decade, the influence of postmodern aesthetics on costume design continues. Trends from different periods, street fashion, elements of ethnic styles, features of subcultures, aesthetics of leading fashion styles, remade items and models of famous brands, fast fashion clothing, imprints of social events and manifestations of the crisis – are mixed. Trends are mixed not only among the images of people in general, but also in the form of a combination of two or three directions in one separate image – are mixed.

The scientific novelty of the research lies in the comprehensive study and implementation of artistic-figurative techniques of stylistic synthesis in the practice of creating modern female images.

In the presented thesis defense for *the first time*: a comprehensive study of actual combinations of one image in two or more styles was carried out using examples of models of women's clothing presented on the Ukrainian market by designers, retail locations, fashion print publications; substantiated the concept of «synthesis of styles» as a promising method in the formation of a modern female image; developed and substantiated an algorithm for creating a female image based on the synthesis of styles; the author's development of actual female images was carried out on the basis of the synthesis of youth, middle age and senior age styles

improved: classification of modern fashion styles; approaches to determining ways of reflecting individuality in a fashionable image; age periodization in women's fashion in accordance with modern realities;

were further developed: theoretical and methodological foundations of the process of style formation in costume design; methods and techniques for creating hairstyles and makeup; forms of stages presentation of creating a fashionable image.

The practical significance of the obtained research results lies in the identification of promising methods of stylistic synthesis. When creating a modern feminine image and complement, insufficiently explored areas in design theory and practice. In the attention actualization of co-relation of aesthetic and psychological factors in the development of an individual style for women of different age groups. Use of synthetic methods of styles in the author's development of individual images for various purposes for women of the studied age categories.

The results of the study can be used as practical recommendations for designing a suit and forming a fashionable image based on stylistic synthesis in the practical activities of stylists, clothing designers, in teaching practice in the specialty «Design».

The source of the research base was samples of women's clothing, created on the basis of a synthesis of styles, presented in the collections of modern designers, in fashion publications and chronicles of fashion weeks, as well as the legacy of leading researchers and practitioners of image and style. Analyzed and studied the laws of manifestation of actual combinations in a single image of two or more styles in the Ukrainian fashion beginning of the XXI century.

In order to identify the main areas of synthesis of styles used current models of women's clothing, presented on the Ukrainian market by designers Nadya Dzyak, Ksenia Schnaider, Ukrainian brands RITO, Jul through the resource Ukrainian Fashion Week, by own resources and online stores; editions TRserial and ELLE, etc. The visual range was formed by a selective method, which made it possible to study the variability of style combinations, to reveal the methods of

style synthesis. It has been established that the synthesis of styles can be carried out either by transformational changes within one form, or by arranging individual types of clothing into a set with the involvement of accessories and adornments. The relationship between the individuality of the consumer and his style preferences is noted. The theoretical and methodological basis is scientific works on art history, sociology, psychology, design. Conducted analysis and exposed features of the «style» concept in art and design; analyzed the concept of «style formation», «micro style», «stylization», «style structure» in the context of clothing design, identified the specific features of the main styles in fashion and derivatives, which are formed as a result of the synthesis of various directions.

It was found that scientists and practitioners define the methods of combining one or several styles in one image in different ways, depending on the design specifics: synthesis, mixing, diffusion, polystylism, eclecticism, mixing, mixing, interpretation, style modeling. Relying on approaches of scientists and practitioners, we studied the category "style" and the principles of combining styles (V. Vlasov, S. Bezklubenko, L. Dikhnich, A. K.Ostyuchenko, R. Mikhailova, A. Shandrenko, M. Kolosnichenko, K. Pashkevich, T. Nikolaeva, A. Lagoda, T. Krotova, T. Kozlova, A. Il'ichova, etc.). Synthesis of styles in creating a holistic image was defined as a method of combining different-style manifestations (form-building, constructive, compositional, coloristic, textured, finishing), due to the multifactorial influence of the socio-cultural environment, into an integral artistic-figurative system. In a holistic style artistic system of a fashionable image, we understand a costume, accessories, additions, hairstyle, makeup, shoes in relation to the color type, type of face and figure, individual characteristics of a person. Microstyle is a branching of stable (basic) styles of a suit into separate directions, reflecting short-term hobbies of certain groups of consumers (A. Kosareva).

Based on the conducted theoretical and empirical research, a classification of current style trends in fashion has been developed, which includes 9 groups – basic style, microstyle, author's style, style of subcultures, styles / trends common for art

and fashion, styles / trends common for design and fashion, individual trends in fashion, historical styles / historicism, global trends. Researched and substantiated the correspondence of various style directions to images of various purposes: informal, business, evening, everyday, smart, for different events, for travel and vacation, wedding.

Analyzed theories and practical concepts of artists, stylists and makeup artists of the XX century. Which are the basis for modern style designers to reveal individuality and a holistic transformation of all components of the image. The theory of color types (I. Itten), the principles of color harmony in makeup (M. Factor), approaches to individual color identification (S. Cageil), the theory of appearance types (D. Kibby), recommendations for determining the type and advice for his wardrobe adaptation (D. Larson), the principles of combining hairstyles with external data (V. Sassoon) were analyzed. The approaches and tendencies in the creation of modern style solutions of the leading Ukrainian stylists V. Dyudenko, A. Krupchinskaya, K. Malyarchuk, I. Obolenskaya, E. Kalkatova, I. Brailko, A. Slon, Y. Pelipas, M. Muradova, L. Popova were clarified.

The age boundaries of the youth, middle and senior age categories of women have been determined according to the existing periodization. Analyzing approaches of scientists to age periodization made it possible to identify the most acceptable distribution for recent studies, used for designing clothes: clothes for adults are divided by age, taking into account three age groups: youngest (18 – 29 years old), middle (30 – 44 years old) and older (45 years and older). The methods of synthesis of styles in the design of images of the studied age categories for various purposes have been substantiated.

A consistent algorithm for creating an individual style (costume, hairstyle, makeup, additions, shoes) based on the method of synthesis of styles, taking into account age characteristics and purpose, has been substantiated and practically implemented. In practical implementation, the position is maintained that the individual style has a direct relationship with the inner essence of a person, his «inner self». There are 7 stages of creating an individual image based on the

synthesis of styles: 1) analysis of needs of woman, which must be satisfied with the help of a figurative-functional solution (professional sphere and career, family circle, training and development, travel and recreation); 2) determination of the purpose of the image (informal image, business, everyday, smart, evening, for vacation and travel, for different events); 3) finding out the style preferences of the consumer, determining the style solution in accordance with the purpose of the image and needs; 4) analysis of external parameters (type of face, hair, figures); 5) determination of shapes, silhouettes, textures, color combinations, decorative trim; establishing the correspondence of individual parameters to a certain style solution; 6) a sketch study of the whole image, the development of a technological map of a hairstyle, visualization of the figurative and stylistic structure of the image using a mood board; 7) implementation of the outline plan: selection and layout, production of items of clothing, shoes, additions; performing hairstyles, makeup.

The practical part of the research is presented by the author's development and photographic recording of individual stylistic solutions of female images of three age groups. Processed images for various purposes in accordance with the needs, style preferences, age characteristics.

It was found that today youth is one of the most attractive target audiences for stylists and fashion designers, as far as in the structure of society people aged 18 – 29 are the most active consumers of goods and services in the fashion industry. Among the main psychological and age characteristics of the youth age group, the following are distinguished: preference for branded goods; a high level of awareness of trends in the design of suits, shoes, hairstyles, cosmetics, etc.; readiness to experiment with style in clothes, hairstyle, in a car for radical changes in appearance; desire to test new product categories and new brands.

The main features of fashion for women of the middle age category and their manifestation in various style directions are revealed. The main factors influencing the trends and choice of styles by women aged 30 – 44 are clarified: the desire to satisfy needs in all spheres (professional sphere and career, needs for festive

events) and evening clothes, for travel and leisure); the predominance of aesthetic and emotional aspects in determining the value of a product; correlation of individual style with the importance of events, additions with symbolic elements; the advantage of prestigious brands with expressive accessories.

The necessity of developing an individual style for women of the older age group from 45 years is substantiated, taking into account aesthetic and psychological guidelines; attention is focused on the relationship of aesthetic and psychological factors with the creation of an individual style for women of the older age group who are actively working. Among the factors influencing changes in the style of the older female age category, the following are highlighted: the presence of significant professional achievements and experience; being in the spotlight of their young colleagues or target audience; activation of the presentation style function, the use of high quality materials, add-ons and accessories; age-related changes in the figure, structure of the skin, hair; needs to adjust silhouettes, lengths, color combinations; psychological rethinking of the stages of life and their further role and capabilities; wardrobe and style components should contribute to a new self-awareness not only as a subject of social processes, but also as an active consumer of fashion.

Analysis of promising methods of stylistic synthesis in modern women's suit and the results of practical implementation complete the insufficiently studied areas in the theory and practice of design.

Key words: synthesis of styles, female fashionable image, costume design, trends, design techniques, individual style, age groups.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Наку А. Категорія стилю у дослідженнях науковців. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»* : зб. наук. пр. Київ : Видав. центр КНУКіМ. 2017. Вип. 37. с. 304-312.
2. Наку А. Презентація стильових напрямів у дизайні одягу на сторінках fashion-видань. *Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку* : наук. зб. Рівне : РДГУ. 2018. Вип. 28. с. 59-64.
3. Наку А. Спортивний стиль у проектуванні європейського костюма: традиції та сучасні інтерпретації. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, VII(34), I.: 205. Budapest. 2019 Sept. p. 21-25 (Index Copernicus).
4. Наку А. Класичний стиль у проектуванні європейського костюма : традиції та сучасні інтерпретації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»* : наук. зб. Рівне : РДГУ, 2019. Вип. 32. С.173-179.
5. Харченко А. Стильовий синтез як перспективний метод у формуванні сучасного жіночого образу. *Art and design*. 2020. №3. с.111-122. (Index Copernicus).
6. Дихнич Л. П., Харченко А. В. Особливості розробки індивідуального стилю для жінок старшої вікової групи. *Art and design*. 2020. №4 (12). С. 91–100 (Index Copernicus). (Особистий внесок – виконання теоретичних досліджень, графічних та ескізних розробок, реалізація практичної складової дослідження, обробка результатів). URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/17218>

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

7. Наку А. Формування класичного стилю в проектуванні європейського костюма та його прояв на поч. ХХІ ст. *Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 20-21 березня 2019 р.). М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2019. С.207-209.
8. Наку А. Роль аксесуарів у створенні стильних образів. *Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25-26 берез., 2020 р.). М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2020. С.199-201.
9. Дихнич Л., Харченко А. Створення індивідуального стилю на основі аналізу потреб споживача. *Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство* : тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 24-25 берез., 2021 р.). М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, Част.1, 2021. С. 164-167. (Особистий внесок – дослідження особливостей створення індивідуального стилю, аналіз психологічних і соціальних потреб споживача).
10. Дихнич Л., Шаркіна А., Харченко А. Засоби вираження індивідуальності людини у стародавніх цивілізаціях. Матеріали ІІІ міжнар. конф. *Актуальні проблеми сучасного дизайну* (м. Київ, 22 квітня 2021 р.). Київ : КНУТД, 2021. Т.1. С. 28-31. (Особистий внесок – проведення аналізу праць науковців з теми публікації). URL: <http://designconference.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/30>
11. Дихнич Л., Харченко А. Інтерпретація неформального образу в контексті постмодерних практик моди. *Дизайн після епохи постмодерну: ідеї, теорія, практика* : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15-16 квітня 2021 р.). МОН України, Київ. нац. ун-т к-ри і мист; редкол.: Удріс-Бородавко Н., Болтенков А. Київ : КНУКіМ, 2021. С.156-161. (Особистий

внесок – дослідження особливостей створення індивідуального стилю, неформального образу, виконання практичної складової дослідження, обробка результатів). URL: <http://knukim.edu.ua/dyzajn-pislya-epochy-postmodernu-ideyi-teoriya-praktyka/>